

Mahisa tsghatá lwa Pwal ɲa 2 La Kwarent

Ga zgu

¹ I'i Pwal zɓap Lazglafta ɲa nzaku ka mnda ghunay Yesu Kristi ta vindaghunaftá na delewer na. Kawadaga ɲni nda zwanjama Timute. Ta ga zgu ɲni ɲa kaghuni Igliza Lazglafta ma luwa Kwarent, nda ya ɲa inda gwal zlgħay nda ɲuduf ta kuraghuta kwakwara hadika Akaya tani.

² Ka vlaghunavla Lazglafta nda Mghama mu Yesu Kristi ta zdakatahudani nda zdakwani.

Rfay Pwal ta Lazglafta

³ Rfamarfa ta Lazglafta Dani ma Mghama mu Yesu Kristi. Dagala tawa hidahida da tsa Lazglafta ya. Tsa Lazglafta ta gdata* ta lba ɲuduf ɲa mu ya. ⁴ Tsatsi ta lba ɲuduf ɲaɲni ma inda ghuya daɲwa ɲni. Nda tsa lba ɲuduf ta vlaɲnata tsi ya, ta laviɲta aɲni ta lbanatá ɲuduf ta sanlaha ta ghuya daɲwa guli.

⁵ Manda va tsa ghuyta Kristi ta daɲwa katakata ya ta ghuya aɲni guli. Lazglafta guli ná, ta lbaɲna lba ta ɲuduf katakata nda ma Kristi. ⁶ Ka ta ghuyay aɲni ta daɲwa katsi ná, ɲa lbaghunatá ɲuduf, nda ya ɲa mbakwa ghuni nzakwani. Ka si vlaɲnavla Lazglafta ta lba ɲuduf ta aɲni ná, nda nza ɲa lbaghunatá ɲuduf ta kaghuni guli, dza'a kəl kuni ka mutsaftá mbrakwa su'a ghuya daɲwa mndɔrga va tsa ɲa aɲni ta ghuyay ya ⁷ Grafgra aɲni kazlay: Nda diha kuni ta tva Lazglafta kə'a. Nda gwa mu ma ghuya daɲwaha. Ka lbaghuna lba Lazglafta ta ɲuduf manda ya ta lbaɲnata tsi ta ɲa aɲni ya guli.

---

* 1:3 Isaya 40:1 nda Zabura 94:19.

⁸ Anji zwanama, va a aŋni ta kwalaghuni kul snarŋá ghuya daŋwa ghuyə ŋni katakata ta hadfika Asiya wa. Fərtufərta tsa ghuya daŋwa ya ka malaghuta mbrakwa ŋni. Graf a aŋni kazlay: Si ta dza'a nzanza ŋni da hafu kə'a wa.[†] ⁹ Manda va tsaya ná, nda fa aŋni ŋa rwiŋta ka aŋni sizlay. Tsaw Lazglafta ta fata mantša ŋa maraŋta kazlay: Ta mbrakwa ŋni a fafta ŋni ta ghəŋa ŋni wu kə'a. Ta Lazglafta ta sli'aganaptá mndu ma mtaku fafta ŋni ta ghəŋ. ¹⁰ Tsatsi ta klaptá aŋni ma mndərga tsa ghwadaka mtaku ya. Tsatsi dza'a klaŋnapta mida guli. Ta tsatsi fatá ghəŋa ŋni ŋa klaptá aŋni dazlay guli. ¹¹ Ka kata kuni ta aŋni nda maga du'a. Ka nda ndəgha gwal ta maga du'a da Lazglafta ta ghəŋa aŋni katsi ná, dza'a nda ndəgha gwal dza'a rfu ta ghəŋani guli tsu'afər Lazglafta ta tsa du'a taŋ ya.

Mbədapta Pwal ta vli si dza'a sli'i tsi

¹² Skwi ya ta vlaŋnatá tsafara vgha ná, nzuvusnza ŋni ta nzaku dina nda inda mnduha ka ŋni ta dáslay ma ghəŋa ŋni. Katkatani mataba nzaku ya nzuvus mu nda kaghuni. Nzunza ŋni ta tsa nzaku ya ndə'ets nda hanatá ghəŋ manda ya vlaŋna Lazglafta. Manda ya ta kumə difla slu'uvgha a nza ŋni ta tsa nzaku ya wu, ama Lazglafta ta katarŋnata nda zdakatahudani. ¹³⁻¹⁴ Skwi ta vindaghu-nafta aŋni ná, skwi ya ŋa dzaŋafta ghuni ŋa snarŋta ghuni ya. Ki'a nda ki'a yeya skwi snarŋ kuni ndanana mndani, ta graftá ŋni ná, dza'a nda sna kuni ta inda skwi dazlay. Skwa tsafarakwa ghuni aŋni, manda ya dza'a nzaku kaghuni ka skwa tsafarakwa aŋni badu vragata dza'a vragata Mgham Yesu.

¹⁵ Grafgra yu mantša ya nzakwani kə'a, kəl yu ka kuma si lagha da kaghuni karaku, ŋa mutsaghunaftá zdaku his

---

[†] 1:8 Gray nda 1 La Kwareŋt 15:32.

səla. ¹⁶ Nda da kaghuni má dza'a laba yu ta sli'i yu ka dza'a ta hadika Mekaduniya, má ŋa vragapta da nda da kaghuni guli ta sabə yu‡. Má ŋa katihata nda dza'a ta hadika Zudiya, sew labə a yu wa. ¹⁷ Mataba tsaya ná, sna a yu ta skwi ta ndanu yu wu ka kaghuni ra? Ari tsa ndanə ndana yu ya ná, ndana slu'uvgha ya a ka kaghuni ta gray, ŋa mnay da kazlay: Anji, a' mantsa a kay guli wu kə'a nda va tsa skwa turtuk ya na? ¹⁸ Manda va tsa nzakwa Lazglafta ka mndu tdukwa ya ná, manda va tsaya tsa gwada mnaghuna aŋni ya. Nza a tsa gwada mna ghuna aŋni ya ka «anji,» a' «mantsa a kay guli wu» kə'a ta va tsa skwa turtuk ya wu, ¹⁹ kabga ma mnaghunata ŋni, i Silas nda Timute nda vərda i'i ta gwada ta Yesu Kristi Zwaŋa Lazglafta ná, mnay kazlay: Anji, a' mantsa a kay guli wu kə'a ta va tsa skwa turtuk ya a mnə aŋni wa. Anji, ŋa tsatsi ta mnay inda fitik. ²⁰ Nda ma tsatsi ta mna Lazglafta ta «aŋi» nda inda skwi tamaf tsi ta imi ta sləməŋ. Tsaya ta kəl amu ka mnay nda ma Yesu Kristi kazlay: Mantsa ya nzakwani kə'a, ŋa vlaŋtá glaku ta Lazglafta. ²¹ Tsatsi ta dihaŋnata nda kaghuni tani ma Yesu Kristi, tsatsi ta zabaptá amu, ²² ka tahamaftá tsi ta ŋizla ŋa maraŋtá kazlay: ŋani amu kə'a. Tsaya ta nzakway ka Sulkum nda ghuḅa famam tsi ma ŋudufa mu ŋa gramaftá skwiha dīnadīna dza'a tsi magay ŋa mu dazlay.

²³ Takma Lazglafta ta mnaghunata yu. Yaha yu da gurdaghunaftá ŋudufa ghuni ka yu kwal yu kul vrəgladapta da luwa Kwareŋt. ²⁴ Kumay ŋni ta faghunaghata zlabak ta ghəŋa zlgħay nda ŋudufa ghuni a wu, ta maga slna mu ka skwa turtuk, ŋa zdavafta ŋudufa ghuni, kabga nda diha kuni ma zlgħay nda ŋuduf.

---

‡ 1:16 Ngha ta Slna gwal ghunay 19:21.

2

¹ Skwi kura yu ná, had yu dza'a vrəgladapta da kaghuni, da gurdəglaghunaftá yu ta ɲudufa ghuni wa. ² Ka gurdəghunafgurdá yu ta ɲudufa ghuni ya ní, wa dza'a zdidiftá ɲuduf ta i'i tama, tsa kaghuni má dza'a ɲraghunafta yu ta ɲuduf ya a wu ra? ³ Skwi kəl yu ka vindaghunaftá tsa delewer ya ná, va a yu ta laba dá slanaghatá mnduha má dza'a zdidiftá ɲuduf mazlay ná, ɲa ɲəridiftá ɲuduf wa. Grafgra yu kazlay: Ka ta rfu yu ná, dza'a rfu inda kaghuni guli kə'a. ⁴ Ta vində yu ta tsa delewer ya ɲa ghuni ná, nda ghuya ghəɲa da, gurdə gurdá ɲudufa dá katakata, ima taw ta ira dá. ɲa ɲraghunaftá ɲudufa ghuni a vindaghunafta yu wa. Dina ka snaɲta ghuni ta dva kaghuni ya dvaf yu kahwathwata.

Plinista Pwal ta dmakwa mndu ya ta razanafta

⁵ ɲranafta mndu ta ɲuduf ta mnduha ná, i'i a ɲridif tsi wu, kaghuni demdem ya, dər má kaghuni demdem a tsi. Tsaw va a yu ta fərtiɲtá gwada ta ghəɲani wa. ⁶ Tsa dvanaghata dvanagha ndəghata sanlaha mataba ghuni ta tsa mndu ya ná, prək tsaya. ⁷ Ndanana, plin-iswapla ta dmakwani, ka vla kuni ta mbraku ɲani, yaha ɲudufani da ɲruta ka malaghutá mbrakwani. ⁸ Wyawa dzvu maranaɲwamara ta dvu kahwathwata. ⁹ ɲa dzəgha kaghuni vindaghunafta yu ta na delewer na guli, kabga ta kumay yu ta snaɲta, ka ta snərsna a kuni ta inda skwi ta mnaghunata yu. ¹⁰ Ka plinispla kuni ta dmakwa mndu ná, i'i guli ná, plinispla yu. Dəmakwa mndu ya plinis yu, ka si mamu dmaku ɲa play ná, plinispla yu kabga kaghuni, nda ngha Kristi guli, ¹¹ kada kwala halaway zata ghwa ta amu, kabga nda sna amu dinadina ta hidakwani.

Nzakwa Pwal ma luwa Truwas

¹² Sli'afslí'a yu ka laghwi da luwa Truwas da mna Lfida Gwada ta ghəŋa Yesu Kristi. Manda bhadaghata da, kə'a ka yu ná, məđ tadipta Mgham Yesu ta tvi dinadina ŋa mna gwada hada. ¹³ Nziya nza tsi, tsə'amma ghəŋa da, kabga slanagha a yu ta zwanjama da Titus hada wu, kəl yu ka mnay ka nzata kuni dughwana kə'a nda həŋ, ka sli'afsta ka zlanťa gwal ma luwa Truwas ka laghu yu ta hadika Mekaduniya.

Zatá ghwa Yesu Kristi

¹⁴ Rfu da Lazglafta! Tsatsi ta vlanťatá za ghwa inda fitik ma Kristi. Klafkla ta aŋni ŋa mnanťa Kristi ma inda vli. Nda nza aŋni manda urdi zda vėrtiktika ta pusata lu. ¹⁵ Manda va tsaya, nda nza aŋni manda urdi zda vėrtikatani klaf Kristi ka vlanťa Lazglafta. Tsa urdi ya ná, nda nza ka ŋa gwal ta mutsa mbaku, nda gwal ta zadĩntá ghəŋa taŋ tani. ¹⁶ Ka ŋa gwal ta mutsa mbaku ná, zda tsa vėrtikatani ya, ta vlanťla Lazglafta ta hafu ta həŋ. Ka ŋa gwal ta zadĩntá ghəŋa taŋ guli ná, zda a tsa vėrtikatani ya wu, ta klanakla ta mtaku ta həŋ. Wa ya prək ka magaftá tsa slna ya tama? ¹⁷ Aŋni ná, nza a aŋni manda hamata sanlaha ta za huda taŋ ta gwada Lazglafta wa. Lazglafta ta ghunaftá aŋni, kahwathwata ta mnə aŋni ma Kristi ta kəma Lazglafta.

3

Gwal maga slna ma lfida dzratawi

¹ Ta dza'a zlrə nda zlra ŋni ta ghuba ghəŋa ŋni ra? Delewer lagha maranťa ghəŋa ŋni da kaghuni ta zbə ŋni re, ari mamu a delewer ta zbə ŋni da kaghuni ŋa mara ghəŋa ŋni manda ya ta magə sanlaha na? ² Vėrda kaghuni tsa delewer maranťa ghəŋa ŋni ya vindam Kristi ma ŋudufa ŋni, snaŋ lu, ta dzanə inda mnduha. ³ Manda

va tsaya nzakwani, kaghuni tsa delewer vindam Kristi ka tsghaфта nda ma dzva ŋni ya. Nda ima vindi a vindaфта tsi wu, nda Sulkuma Lazglaфта nda hafu mida vindaфта tsi. Ta klam* a vindaфта tsi guli wu, ma ŋudufa mnda sɔla vindamta tsi.

⁴ Kɛl ŋni ka mnay kazlay: Vindata delewera Kristi kuni kɛ'a nɔ́, kabga Yesu Kristi ta gramafhta mantsa ya nzakwani kɛ'a ta kɛma Lazglaфта. ⁵ Nda sna aŋni kazlay: Slaghu a aŋni ka ghɛŋa ŋni ka maga tsa slna ya wu kɛ'a. Lazglaфта ta vlaŋnatá mbrakwa magay. ⁶ Tsatsi ta vlaŋnatá mbrakwa nzaku ka gwal maganatá slna ŋa mnay ŋa mnduha ta Lfida dzratawi dzraf tsi. Tsa lfida dzratawi ya nɔ́, sladaf a ta zlahu vindaf lu ghalya ya wa. Ta Sulkum nda ghuɓa sladaфта tsi. Tsa vindata zlahu ghalya ya nɔ́, ta hla mnduha da mtaku. Sulkum nda ghuɓa ya nɔ́, ta hla mnduha da hafu.

⁷ Ghalya, ta klam vindaфта lu ta tsa zlahu ya, ka magɔ Musa ta slna tsa zlahu ta kla mndu da mtaku ya. Kulam nda tsaya nɔ́, ta vlaŋvla tsa slna ya ta glaku. Laviŋ a la Isra'ila ta nghu† da kumani wu, kabga ta wudaku kumani katakata. Tsaw, ŋa nzdavata a tsa wudakwani ya wa. ⁸ Had slna Sulkum nda ghuɓa dza'a malaghutá glaku ka tsaya tama rki? ⁹ Ka si tsa slna zlahu ta hla mnduha da mtaku ya, mamu glakwani ya ní, tsa slna Sulkum ta nanaftá mndu tɔdukwa ya guli, malaghumala ŋani glaku piyw! ¹⁰ Tsaya tama nɔ́, da na glaku ta malaghuta piyw ndanana nɔ́, had tsa glaku ghalya ya ta mnaku wa. ¹¹ Ka si tsa dza'a kwal kul nzdavata ya mamu glakwani ya, malaghumala ŋa na dza'a nzaku ŋa kɛkedzeŋ na tama.

¹² Had sana skwi dza'a ŋni difay ma tsa gwaɗaha ya wu, kabga nda sna aŋni kazlay: Manda tsaya nzakwa tsa

* 3:3 Ngha ta Sabi 24:12. Ngha ta Irmiya 31:33, nda Izekiyel 11:19, 36:26-27.

† 3:7 Ngha ta Sabi 34:29-35.

skwiha ya kə'a. ¹³ Manda Musa ta bukwanaghutá kuma nda lgut yaha la Isra'ila nghanjá htakwa tsa glaku ya ma kumani ya a aŋni wa. ¹⁴ Tunɗunɗa ghəŋa la Isra'ila. Ha gita, laviŋ a həŋ ta snanɗa tsa kahwathwata ya ta dzaŋə həŋ ta tsa dzratawi ŋa ghalya ya wa. Ta kliŋ a lu ta tsa lgut ya wu kabga laviŋ a lu wu, ba mndu nda ndi'atá vghani nda Kristi kwenɗkwenɗ. ¹⁵ Kulam gita, ta dzaŋə həŋ ta tsa zlahá Musa ya ná, manda skwi bukwanaf tsa lgut ya ta ŋuduf ta həŋ ya həŋ. ¹⁶ Ama manda skwi ya nda vinda: «Inda mbəɗaŋhuta mndu ta vgha tvə Mgham Yesu ya ná, dəɗaŋhuta tsa lgut‡ ya.»

¹⁷ Mgham Yesu ná, Sulkum ya. Ma vəl hada Sulkuma Mgham Yesu guli ná, nda pla vgha mnduha. ¹⁸ Amu demdem, bukwa a kuma mu wa. Manda dalagar ya ta wudakwa glakwa Mgham Yesu ta amu. Mgham Yesu ta nzakway ka Sulkum ya ta mbəɗanafta ka nanafta manda va tsatsi, ka kla amu ta kəma ta kəma ma tsa glakwani ta malaghuta ya.

4

Ghuyama ɗaŋwa kawadaga nda Kristi

¹ Lazglafta ta faŋnamtá tsa slna ya ma zdakwani, tsaya ta kwal ŋni kul rwa malandugu. ² Haɗ ta ŋana vgha nda ghwadaka skwiha ta magə lu ma ɗifa ma ɗifa, ta pgha hula ŋa mndu wa. Nana a aŋni ta mndu wu, haɗ aŋni ta mbaɗanaftá gwada Lazglafta wa. Katək ná, kahwathwatani ŋa aŋni ta mniginjta banluwa. Mantsa ya dza'a kəl inda mndu ka ɗasla kahwathwata ŋni ma ŋudufani ta kəma Lazglafta. ³ Ka nda ɗifa na Lfida Gwada ta mnə ŋni na katsi ná, da gwal ta zadinjta ghəŋa taŋ nzakwa tsi nda ɗifa. ⁴ Sna a həŋ ta na Lfida Gwada ta mnə

‡ 3:16 Ngha ta Sabi 34:34.

aŋni na wu, kabga hanafha Lazglafta na ghəŋa hadik na ta ŋudufa taŋ, ŋa kwala taŋ kul nghanṭá tsa tsuwadaka ta tsuwadaka həŋ, ta sabi ma Lfida Gwada ta ghəŋa glakwa Yesu Kristi ya. Tsa Yesu Kristi ya ná, ka guram nda Lazglafta. ⁵ Ta mnə aŋni ta tsa Lfida Gwada ya ná, gwada ta ghəŋa aŋni a ta mnə ŋni wa. Gwada ta Kristi ta nzakway ka Mgham ŋa aŋni ta mnay. Aŋni, gwal ksaghunatá slna aŋni, kabga nzakwa ŋni mista Yesu. ⁶ Ka Lazglafta mnata ma fitika zlaganaptani ta ghəŋa hadik na: «Ka tsuwadaka tsuwadaka ta vli ma grusl*,» ka'a. Va tsa Lazglafta ya ta tsuwadakanafṭá vli ma ŋudufa ŋni ŋa tsuwadaka mnduha, ŋa snanṭa taŋ ta glakwa Lazglafta nda ma kuma Yesu Kristi.

⁷ Bəzleghwa tsaf lu nda rbisl aŋni, ta kla tsa ŋərma skwa gadghəl ya. Kəl tsi ka nzakway mantša ya ná, Lazglafta ta mbranaghatá maga inda skwi, aŋni a wa. ⁸ Dagala daŋwa ta ghuyənṭa lu, kulam nda tsaya, kdaŋna a wa. Dəgaŋha ŋni ta ghəŋ badu masani, ta hla a ghəŋa ŋni tida wa. ⁹ Gaŋnapha lu ta iri, ta zlaŋna a Lazglafta wa. ŋuŋnusha lu ta ima zgi, ta klap a lu ta hafu ma aŋni wa. ¹⁰ Ta wa hdak ŋni inda fitik manda va tsa maganatá Yesu ya, kada maravata nzakwa Yesu guli ma vgha ŋni. ¹¹ Ma inda ŋa aŋni ma nzaku ná, ta wa hdak ŋni ta ghəŋa gwada ta Yesu, kada maravata nzakwa Yesu ma na ŋaŋni ma slu'uvgha ta mtaku na. ¹² Mantša ya ná, nzaku ta wa hdak ŋa aŋni, nzakwa ghuni nda hafu ŋa kaghuni.

¹³ Ka lu vindafta ma deftera Lazglafta na: «Zlghafzlgħa yu ta gwada ta ghəŋa Lazglafta kəl yu ka gwaday†.» Aŋni guli na, zlghafzlgħa aŋni ta Lazglafta manda va tsaya, ta kəl aŋni guli ka mna gwadani. ¹⁴ Nda sna aŋni kazlay: Sli'aganapsli'a Lazglafta ta Mgham Yesu ma mtaku

* 4:6 Zrafta 1:3. † 4:13 Ngha ta Zabura 116:10.

kə'a. Tsatsi guli dza'a sli'aganŋapta ma mtaku, kabga nda ndi'a vgha ŋni nda Yesu. Ŋa hladamaghatani demdem ta kəmani. ¹⁵ Inda tsa skwiha ta magaku ya ná, ŋa kata kaghuni nzakwani, ŋa sga sli'adamta mnduha mutsaftá zďakatahuda Lazglafta. Mantsa tama, dza'a nda ndəgha mnduha ŋa rfa Lazglafta nda ya ŋa zləzlvay guli.

Faftá ghəŋ yeya skwi ma ghəŋa mu

¹⁶ Tsaya ta kwal malandugwa ŋni rwavata. Dər má ta htaku nda hta vgha mu ma ki'a ma ki'a mndani ná, ta lfidaku nda lfiďa vgha mu inda fitik ma Sulkum. ¹⁷ Skwi ta kumə yu ta mnay ná, ki'a yeya na ghuya ďaŋwa ta ghuyə mu ndanana ka tsa glaku dagala ŋa kďekedzeŋ ta payamata tsa ghuya ďaŋwa ya ta tvi ŋa mutsay ya. ¹⁸ Fafta skwi kul nghanťá iri amu ta ghəŋ, ta skwi ya nghanť iri a wu. Skwi ya ta nghanť iri ná, had ta gďavata wu, skwi kul nghanťá iri yeya ta gďavata ŋa kďekedzeŋ.

5

¹ Nda sna mu kazlay: Ka zliŋzla lu ta na dumbi ta nzaku mu mida na katsi ná, dza'a bamaf ba Lazglafta ta sana həga ta luwa kə'a. Ta ghəŋa vgha mu dza'a vlamata Lazglafta ŋa kďekedzeŋ ta luwa ya ta gwada yu ta tsa gwada ya. ² Ta na ghəŋa hadik ná, ta ksamata ka mamay katakata na tsa həga mu ta luwa, ka vgha mu dza'a nzakway ka lfiď ya. Ta gama ta ŋada ghəŋ nda taw nda taw. Ta dər má sudifiva Lazglafta ba, ka mu ta mnay. ³ Ka sudavamasuda lu katsi ná, had sulkuma vgha mu dza'a nzaku manda skwi ka fərđi'u wa. ⁴ Ka tata nzaku mu ma na dumbi mida mu ta na ghəŋa hadik na katsi ná, tata ŋada ghəŋ mu manda skwi famagha lu ta skwa ndəgaku. Kumay mu ta dgamata nda na vgha mu ta ghəŋa hadik na a wu, ama ka sudavamata lu nda tsa ta luwa ya, ka bukwanma tsa nda hafu ŋa kďekedzeŋ ya ta tsa ta mtaku ya. ⁵ Lazglafta

kaghəjani ta payaftá amu ŋa mbəɔfamafta mantſa ya. Vlamavla ta Sulkumani guli ŋa gramaftá skwiha dza'a tsi magay ta kəma.

⁶ Tsaya tama, ta kəl mu ka nzata nda fata ghəj inda fitik. Aŋ mndani nda sna mu kazlay: Ka ta ma na vgha mu ta na ghəja hadik na mu katsi ná, ta di'ij mu nda həga mu ya da Mgham Yesu kə'a. ⁷ Ta ngha a mu nda iri karaku wa, nzakwa zlgħay nda ŋuduf ta nzə mu. ⁸ Manda va tsaya ná, nda fa ghəja mu dar. Ta kumay mu ta sli'apta ma na slu'uvgha na ka nzata kawadaga nda Mgham Yesu. ⁹ Dər má tata ghəja hadik mu, dər má ta luwa a mu ná, zɔɔganata mu skwi kumaf maya amu. ¹⁰ Inda amu demdem ná, dza'a lagħala mu ta kəma Kristi ŋa tsamagħatá guma, ŋa zlgħay inda mndu ta nisəla slnani ya maga tsi ma nzakwani ta ghəja hadik. Ka dīna slnani maga tsi, dza'a zlgħay ta nisəlani, ka dīna a slnani maga tsi wu dza'a zlgħay ta nisəlani guli.

Nda ma Kristi slərɔapta Lazglafta ta zughu nda amu

¹¹ Ya wya nda sna amu ta skwi ta hgə lu ka zləja Mgham Yesu ya, tsaya ta kəl aŋni ka ŋavata ka kasaktá ghəja mnduha. Nda sna Lazglafta ta aŋni dar, ta grafta aŋni guli ná, nda sna kaghuni ma ŋudufa ghuni ta aŋni. ¹² Ghubargəltá ghəja ŋni a ŋa aŋni ta ghubargəltá da kaghuni wa. Maragħunatá tvi dza'a kəl kuni ka ghuba aŋni ŋa aŋni ta maragħunata, ŋa snarjta ghuni ta hanaftawi ta gwal ghubaku nda skwa wa iri, ka zlarjta ya ma ŋuduf. ¹³ Rgha həj ka kaghuni mantſa ta mnə sanlaha ya ra? Dər má mantſa tsi, ŋa vla glaku ŋa Lazglafta nzakwani. Ka mantſa a tsi katək wu má, ŋa kata kaghuni nzakwani. ¹⁴ Inda skwi ta magə aŋni ná, ta magay aŋni kabga nda sna aŋni ta d̄vu ya d̄vu Kristi ta aŋni. Tsaya ta tirjwa aŋni guli ta kəma ta kəma. Grafgra aŋni guli kazlay: Mtumta

Kristi ta ghəŋa inda mndu kə'a. Inda mndu guli mtumta kawadaga nda tsatsi. ¹⁵ Mtumta ta ghəŋa inda mndu, kabga yaha gwal ta nda hafu da nzaku gaghəŋgaghəŋa taŋ, ŋa nzay taŋ ta nzaku ya ta zdəganata. Ka ŋa taŋ mtuta tsi, ka sli'aganaptá Lazglafta.

¹⁶ Ndanana tama ná, nghəgla a amu ta mndu manda hamata mnda səla wa. Dər má manda hamata mnda səla si ta ngha mu ta Kristi mndani ná, ndanana tama, nghəgla a amu manda tsaya wa. ¹⁷ Tsaya tama, ka si nda ndi'a vgha mndu nda Kristi katsi, nda nza ka lfidá mndu. Lula tva nzaku ya si ta nzaku tsi ghalya, mbədavafmbədə ka lfidani. ¹⁸ Inda tsahaya ná, Lazglafta ta magata. Ka ghunagatá tsi ta Kristi mtuta ŋa slərbaptá zughu mataba mu nda tsatsi. Ka vlarŋnatá tsi ta slna dza'a mnanatá mnduha ŋa sagha taŋ slərbaptá zughu mataba taŋ nda tsatsi. ¹⁹ Skwi ta mnə aŋni ná, Lazglafta ta magatá slnani nda ma Kristi ŋa slərbaptá zughu matabani nda inda mndu. ŋəvgla a ta dmakwa mnduha wa. Kəl tsi ka ghunaftá aŋni ŋa dza'a mnay ŋa mnduha kazlay: Ta kumay yu ta slərbapta dā ta zughu nda həŋ kə'a.

²⁰ Kristi ta ghunaftá aŋni ŋa kla lwa gwadani. Lazglafta kaghəŋani ta haga mnduha nda ma wa ŋni. Ma hga Kristi, ta ndəba dzvu yu ŋni ŋa ghuni, slərbapwa slərbə ta zughu nda Lazglafta. ²¹ Walaŋ a Yesu Kristi ta gatá dmaku wu, ka nanaftá Lazglafta ka dmaku ta ghəŋa gwadata amu, ŋa nzakwa mu ma ndi'atá vgha mu nda tsi, ka gwal tdukwa ta wa irani.

6

¹ Ndanana ná, ta ksa slna aŋni nda Lazglafta. Kdəkwəkdək ta ndəba dzvu ŋni ŋa ghuni, ma ganava kuni ta masfa ta zdakatahuda Lazglafta ya zlghaf kuni.

² Ka Lazglafta nda mnduhani na:

«Ma fitikani snaghata yu ta tawa gha.

Ma fitik ɲa mbaghafta, kataghakata yu*, » ka'a.

Wana tsa fitik ya tama ndanana, wana tsa fitika mbaku ya tama guli ndanana.

³ Va a ɲni ta ksafɽa mndu ta aɲni nda dmaku ma slna ta magə ɲni wu, tsaya ta kəl ɲni ka ɲavata ka maga skwi ɲa kwal kul zləmbiɲtá mndu. ⁴ Katək ná, ta maray ɲni ta nzakwa ɲni ka gwal maganató slna ta Lazglafta ma inda skwi ta magə ɲni. Dər ta gay lu ta iri ɲaɲni, dər ta ghuyay lu ta dərɲwa ɲaɲni, dər ta gigray lu ta aɲni, ta ksay ɲni ta ɲuduf mida. ⁵ Ta dɔgay lu ta aɲni, ta pɣhay lu ta aɲni da gamak, ta sli'anafslí'a lu ta zlərdawi ka gi dza aɲni, ta ghuyay ɲni ta dərɲwa ta maga slna, haɽ ɲni ta faftá hani ta iri baɽu ma sani wu, haɽ ɲni ta dərɲtá skwa zay guli wa. ⁶ Ta maray ɲni ta nzakwa ɲni ka gwal kul haɽ sana skwi ɲa tsanavata, ka gwal nda sna ta skwa Lazglafta, ka gwal ksa ɲuduf, ka gwal maga zdaku, ka gwal nda Sulkum nda ghuba ma həɲ, ka gwal ta dɽutá mndu nda ɲuduf turtuk. ⁷ Ka gwal ta mna vərda gwada, ka gwal nda mbakwa Lazglafta ma həɲ. Huzla vula ɲni ma zlaɽa nda zeghwí ná, tsaya kahwathwata. ⁸ Vlaɲnatá glaku ɲa sanlaha, hərtətátá aɲni ɲa sanlaha. Zləzləva aɲni ɲa sanlaha, raza aɲni ɲa sanlaha. Ka gwal tsakalawi ta fata mnduha ta aɲni, tsaw kahwathwata ɲa aɲni ta mnay. ⁹ Manda gwal kul snarɲtá lu ta həɲ ka lu ta ngha aɲni, tsaw va nda sna lu ta aɲni dínadína. Mbli a yaha ya ra, ka lu ta ngha aɲni, tsaw ta ndiri aɲni dínadína. Gaɲnapha lu tiri, klap a lu nda kla ta hafu ma aɲni wa. ¹⁰ Ma skwi má ɲa basay ɲni ta ɲuduf ya ná, rfu ɲa aɲni ta rfay. Ka pɽu həɲ, ka lu nda aɲni, tsaw nda ndəgha mnduha ta nanaftá aɲni ka gadghəl. Mamu skwa taɲ ra, ka lu nda aɲni, tsaw ɲa ɲni inda skwi demdem.

¹¹ Kaghuni gwal ma Kwarejt, haɽ sana skwi dífaghuna

---

* 6:2 Isaya 49:8.

aŋni wa, dɔvɔdva aŋni ta kaghuni katakata. ¹² Aŋni a ta kwal kul dɔvɔftá kaghuni wu, kaghuni ta tsukwaghutá vgha ghuni tavata aŋni. ¹³ Manda gwadá da ŋa zwanani ya gwada yu ta na gwadá na ŋa ghuni, maraŋnawamara ta dɔvɔfta kaghuni ta aŋni ma ŋudufa ghuni guli.

Had skwi ta guyanaftá tsuwadák nda gurusl wa

¹⁴ Ma guyə kuni ta ghəŋ kawadaga nda gwal kul zlgħaftá Lazgħafta. Nu ta guyanafta mndu tɔdukwa nda mndu ta maga ghwadaka skwi na? Nu ta guyanaftá tsuwadák nda gursl na? ¹⁵ Ta ghəŋa wu dza'a dzrafta i Kristi nda Halaway na? Nu ta guyanaftá mnda zlgħay nda ŋuduf nda mndu kul zlgħafta na? ¹⁶ Nu ta guyanaftá həga Lazgħafta nda həga skwa wuyay na? Amu ná, həga Lazgħafta nda hafu amu, manda ya mna tsi kazlay:

Mataba taŋ dza'a nzamta yu ka wawaku kawadaga nda həŋ.

Ka Lazgħafta taŋ ta dza'a nzata yu, ka mnduha dɔ hahəŋ guli kə'a.

¹⁷ Tsaya kəl Lazgħafta ka mnay ŋa mnduhani kazlay:

Sli'apwa sli'a mataba taŋ, ka dgaghuta kuni ta vgha nda həŋ,

ma ksəŋ kuni ta skwi kul raku,

tsaya dza'a kəl yu ka dzrafta nda kaghuni.

¹⁸ Dza'a nzakway yu ka Da ghuni, ŋa nzakwa kaghuni ka zwana dɔ nda kwagha dɔ† guli, ka Mgham Lazgħafta nda mbra kə'a ya.

7

¹ Zwanama dɔ, ya mantsa ya ka lu tamaftá imi ta sləməŋ ya ná, sudapma ghəŋa mu ma skwi dza'a ŋriŋtá vgha mu

---

† 6:18 Ngha ta Zlahu 26:12, nda Izekiyel 37:27, Isaya 52:11, Irmiya 31:9 nda Izekiyel 20:34, 2 Samuyel 7:14, Isaya 43:6 nda Huseya 2:1.

nda ɲudufa mu. Ka kɗanakta mu ta nzakwa mu hezle' ma zləŋa Lazglafta.

Rfay Pwal ta rfu

² Gunanɲawa guna ta ɲudufa ghuni. Haɗ ya mataba ghuni magana ɲni ta ghwadaka skwi wu, haɗ ya hlaghu ɲni ta səlani wu, haɗ ya tsaghu ɲni guli wa. ³ Tsaghunaghatá guma a ta tsaghunaghata ɲni wa. Manda va tsa mnə ɲni ya ná, ɗvuɗva aɲni ta kaghuni. Dər má ɲa mtuta tsi, dər má ɲa nzaku nda hafu a tsi ná, haɗ skwi dza'a dgamata wa. ⁴ Haɗ yu nda mahulhula ndanu ta ghəŋa kaghuni wa. Ta ghərɓaku yu ta kaghuni. Dər má ghuyghuya yu ta ɗaŋwa ná, nda lɓa ɲudufa ɗa, ta rfu yu.

⁵ Dər ma fitika bhadaghata ɲni ɗa luwa Mekaduniya ná, haɗ vgha mbi'aɲni wa. Ghuya ɗaŋwa dər ndiga ndiga yeya ta slaɲnaghata. Gruɲnus gra mnduha, ta zləŋ ɲni ma ɲuduf. ⁶ Mbada Lazglafta ya ta lɓa ɲudufa gwal nda kɓa ka lɓaɲnatá ɲudufa ɲni ma bhadaghata Titus. ⁷ Tsa bħakta Titus yeya a ta lɓaɲnatá ɲudufa ɲni wu, mnaɲnamna guli ká kuni lɓanata ɲudufani. Rusaɲnaf rusa ká kuni ta kuma nghəglajtá i'i, ká kuni ta haga madər, ká kuni ta lmiha ta lmu kəl yu ka va rfu katakata.

⁸ Nda sna yu kazlay: Nda gurɗa ɲudufa ghuni ta ghəŋa tsa ɗelewer vindaghunaf yu ya kə'a mndani, haga a yu ta madər ta ghəŋani wa*. Aɲ mndani, hagarhaga yu ta madər ma fitik rets, nghadapər yu ta gurɗatá ɲudufa ghuni ta ghəŋa tsa ɗelewer ya. ⁹ Ndanana ná, ta rfu yu ta ghəŋa tsa ɗelewer vindaghunaf yu ya. Taghəŋa vəl gurɗaghunaftá ɲuduf a ta rfa yu ta rfu wa. Ta rfu yu, kabga tsa gurɗatá ɲudufa ghuni ya ta klaghunaktá mbəɗanaftá ɲudufa ghuni ka paya tva ghuni. Har tsa gurɗatá ɲudufa ghuni ya ma ghəŋa Lazglafta. Tsaya tama,

* 7:8 Ngha ta 2 La Kwarejt 2:3.

had sana dmaku magaghuna ŋni dekddek wa. ¹⁰ Gurdatá ŋuduf manda ya ta kumə Lazglafta ná, ta mbədanafmbəda ta ŋuduf ŋa mbafta, ŋa kwala lu kul haga madər. Gurdatá ŋuduf manda ŋa gwal ma ghəŋa hadik ná, mtaku ta klakta tsi. ¹¹ Nghawangha ta skwi klaghunak tsa gurdatá ŋuduf manda ya ta zdəganatá Lazglafta ya ɓa, nghawangha ká kuni ta ŋavata ka payanatá nzaku, ka tsalaptá ghəŋa ghuni mida kə'a ta husaghunata, ká kuni ta zləŋay, ká kuni ta mama nghanṭá i'i, ká kuni ta kuma maga skwi ta zdəganatá Lazglafta, ká kuni ta fata ghəŋa ghuni ka zlaha mnda dmaku. Ma maga inda tsa skwiha ya maraṅta kuni kazlay: Ta had kuni ma tsa skwiha ya wu kə'a.

¹² Tsa delewer vindaghunaf yu ya ná, vindaghunaf a yu ta ghəŋa mndu ta gatá dmaku dər ta ghəŋa ya gana lu ta dmaku wa. Kəl yu ka vindaghunafta ná, vindaghunafvinda yu, kabga ŋa maraṅta ghuni kahwathwata ta kəma Lazglafta kazlay: Nda fa vgha ghuni ka ŋaŋni kə'a. Tsaya skwi ta ksaŋnamtá ŋuduf. ¹³ Ta ghəŋa tsa skwi ta lɓaŋnatá ŋuduf ya guli ná, ta rfu ŋni katakata nghər ŋni ta rfa Titus, kabga zdanafta kaghuni demdem ta ŋuduf. ¹⁴ Ghubaŋghuba yu ta ghubakwa ɗa ta kaghuni ta kəmani. Ndanana tama ná, sabsa yu ma hula má dza'a ksutá i'i. Gwada ta gdata aŋni ta mnaghunata ná, kahwathwata nzakwani. Manda va tsaya guli ná, tsa ghubay ghubu ŋni ta kaghuni ta kəma Titus ya guli ná, kahwathwata nzakwani. ¹⁵ Havaptani ka tsa zləŋata zləŋa kuni, ka slavaptá kuni ka tsu'afta nda ya ka kuni fata ghəŋa ghuni ka snanatá gwadani ya ná, ta sganaghasga ta yifatá kaghuni ma ŋudufani. ¹⁶ Ta rfu yu, nda fa ghəŋa ɗa ta kaghuni ma inda skwi.

8

Karaṅta gwal zlgħay nda ŋuduf ma Ursalima

¹ Zwanama da, ta kumay ɗni ta mnaghunata skwi maga zɗakatahuda Lazglafta mataba Igliz ta hadika Mekaduniya. ² Ma ghuya ɗanwa ya ta ghuyə həŋ katakata, ka rfu həŋ ta rfu katakata, kulam nda nzakwa taŋ dɗər ka pɗu, ka vlatá həŋ ta skwi dagala ɗa katanɗá sanlaha. ³ Ka i'i ta mnaghunata ná, vlavla həŋ ka ghəŋa taŋ ta skwi manda ya klaf mbrakwa taŋ. Ka vlatá həŋ ha ka malaghuta. Ka ghəŋa taŋ sagha həŋ ⁴ da ɗaway da aɗni ka ɗɗanɗa kazlay: Ta kumay aɗni ta nzakway tekwa mataba gwal ta katanɗá gwal zlgħay nda ɗuɗuf ta hadika Yahuda kə'a. ⁵ Tsa skwi vla həŋ ya ná, vlavla həŋ ka malaghutá skwi ya má si ta ndanu aɗni. Tiŋəl ghəŋa taŋ vlay həŋ ta Mgham Yesu karaku, tahula tsa guli ka tsu'aftá həŋ ta maga skwi ya ta mnanata ɗni ta həŋ, manda ya ta kumə Lazglafta. ⁶ Tsaya kəl ɗni ka ndəbanatá dzvu ta Titus ɗa labə da kɗiŋtá tska tsa skwi ya da kaghuni kabga tsatsi ta zlafta. ⁷ Ma inda skwi ná, galipi kaghuni ka sanlaha. Galipi kuni ma zlgħay nda ɗuɗuf, ma mna gwada Lazglafta nda tvani, ma snanɗá kahwathwata, ma ɗavata ghuni ka maga slna Lazglafta, ma ɗvutá ya ɗvu kuni ta aɗni. Ya mantsa ya tsi ya tama, magawamaga ta tsa ɗərma slna ya nda ɗuɗuf turtuk.

⁸ Mbla kaghuni a ta mbli yu wu, snaghunamta snagħunam yu ya ka sanlaha ta ɗavata ka vlay. Ma tsaya guli dza'a kəl kaghuni ka maranɗa kazlay: ɗvuɗva kaghuni kahwathwata guli ta katanɗá sanlaha kə'a. ⁹ Nda sna kaghuni ta zɗakatahuda Mgham Yesu Kristi. Tsatsi ná, galipi ya, ka niŋtá tsi ta ghəŋani ka pɗu ɗa naghunaftá kaghuni ka gadghəl nda ma tsa pɗani ya.

¹⁰ Wya skwi ta ragħunata ta ndanu yu: Kɗa ná, tiŋəl kaghuni ta kuratá katanɗá gwal zlgħay nda ɗuɗuf ta hadika Yahuda, gi ka vlatá kuni. ¹¹ Ndanana guli ná, ɗina ka kɗiŋta ghuni ta tsa zɗakwa ghuni ya kura kuni ta vlay daga tanɗan ya. Ka vla kuni manda ya klaf mbrakwa ghuni.

¹² Ka nda ɲuduf turtuk klafta ka ta skwi klaf mbrakwa gha ka vlata katsi ná, zɔɗaganazda ta Lazglafta. Ɗawa a ta skwi kul haɗ da kagha wa.

¹³ Nza a kazlay: Ka klaghuta kaghuni ta ndɔgaku ta ghɛɲa sanlaha, ta ghuyɔ kaghuni ta ɗaɲwa kə'a wa. Ka guram ka lu, ka i'i. ¹⁴ Ndanana ná, ta mamu skwi ma dzvu da kaghuni, dina ka katarɲta ghuni ta gwal kul haɗ skwi ma dzvu da hɔɲ. Baɗu pɗay kaghuni ya guli, ka mamu tsi da hahɔɲ ya, ɲa katay taɲ ta kaghuni. Mantsa tama, ka guram kuni. ¹⁵ Ka gwada Lazglafta na:

«Ɛrtu a ɲa mndu ta tskanata dagala wu, htu a ɲa mndu ta tskanata kwitikw guli wu*,» ka'a.

I Titus nda grahani

¹⁶ Ta rfay ɲni ta Lazglafta ta vlatá ndanu ta Titus, ka fatá tsi ta ghɛɲani ɲa kataghnata manda va ɲaɲni.

¹⁷ Tsu'afstu'a Titus ta ndɔba dzva ɲni ya ndɔbana ɲni ɲa labɔ da kaghuni. Makɗaku aɲni ka gwadganata ná, fufa tsatsi ta ghɛɲani, yifuyifa ma ɲudufani, kabga ɗvuɗva ta kataghnata. ¹⁸ Wya ɲni ta ghunadaptá sana zwanjama kawadaga nda tsi. Tsa mndu ya ná, ta ghubay inda Igliz, kabga snarɲtani ta mnay nda tvani ta Lfida Gwada.

¹⁹ Tsaya yeya a ta kəl ɲni ka ghunay wu, ghunafghuna Igliz guli mista ɲni, ɲa magɔgaɲnatá na slna ɲa kata mnduha Lazglafta na. Tsəna slna ná, ta vlay ta glaku ɲa Mghama mu Yesu. Ta maray guli kazlay: Ta kumay ɲni ta katarɲtá mnduha kə'a.

²⁰ Nana katu dagala ta vlata mnduha na ná, ta kumay ɲni ta ɲanata dina ɲa wara hlawa mnduha ta ghɛɲa aɲni ta ksa slna nda tsi. ²¹ Skwi dina ta kumə aɲni ta magay. Ta wa ira Mgham Yesu yeya a wu, nduk nda ya ta wa ira mnduha tani.

---

* 8:15 Ngha ta: Sabi 16:18.

²² Wana ηni ta ghunaftá sana zwanama guli kawadaga nda həj. Nda kda fitika ηni ta dzəghaŋta ma slaha kavghakavgha. Ka nghadaptá ηni ná nda fa ghəjani ηa maga slna. Ndanana manda sŋaŋtani ta ghuba kaghuni ta ghubu lu ná, ka fəglatá tsi ta ghəjani. ²³ Titus ná, gratá ksa slna da ya. Kawadaga nda tsi ta maga ηni ta slna kata kaghuni. Yeya zwanamaha his kawadaga nda Titus ya guli, Igliz ta zabaptá həj, ka ghunaftá həj da kaghuni. Ta vlay slna taŋ ta glaku ηa Kristi. ²⁴ Maranaŋwa mara ta həj ká kuni dʋutá həj kahwathwata, ηa snanaghatani ta inda Igliz, dza'a kəl həj ka sŋaŋta kazlay: Kahwathwata tsa ghubay ta ghubu ηni ta kaghuni ya kə'a.

9

Ta dʋay Lazglafta ta mndu ta vla skwi nda rfu

¹ Ta ghəja gwada ta katu ηa gwal zlghay nda ηuduf ná, ² Dər má vindaghunaf a yu wu ná, nda sna yu nda fa ghəja ghuni kə'a. «Daga kda ta fata gwal zlghay nda ηuduf ta hadika Akaya* ta vgha taŋ ka vla tsa katu ya,» ka i'i ghubutá ghubakwa da ta kaghuni da gwal ta hadika Mekaduniya. Na tsa kulaŋta da mantsa ta gwada ta kaghuni ya ná, ka sli'anafá tsi ta wər inda taŋ, ka vlay. ³ Dər má mantsa tsi, wya yu ta ghunadaptá tsa zwanamaha ya ηa kataghunata. Ka tskanata kuni ta tsa ηa ghuni katu ya manda ya mna yu, yaha tsa ghubughuba ηni ta kaghuni ta ghəjani ya da nzata ka bətbət. ⁴ Ka waya ka skwi ka bhadaghata ηni da kaghuni kawadaga nda la Mekaduniya, ta tska a ηa ghuni wu katsi, dza'a ksuxsa ta aŋni ka hula, kabga nda ghada mnanata ηni ta həj kazlay: Nda fa vgha kaghuni kə'a. Mal kaghuni dza'a bəsa hulani guli. ⁵ Tsaya kəl yu ka ndanapta kazlay: dīna ka ghunadaptá da ta tsa

* 9:2 Ngha ta 2 La Kwarejt 1:1.

zwanamaha ya ta kəma ta kəma da kaghuni makɗaku yu labə kə'a, ɲa kataghunata ka tsakanatá tsa ɲa ghuni katu ghada kuni ta taftá imi ta sləməŋ ya, ɲa slanaghata da ta tskatani. Tsaya dza'a maraŋta kazlay: Nda ɲuɗuf turtuk vlata kuni, mblaf nda mbla a lu ta kaghuni wu kə'a.

⁶ Wya skwi ɲa havapta ghuni: Ka sira a pghamta mndu ta hulfa ma vwah wu ná, sira a dza'a tskata tsi ta skwi ma tsa vwah ya guli wa. Ka dagala pghamta mndu ta hulfa ma vwah ná, dagala dza'a tskata tsi ta skwi ma tsa vwah ya guli. ⁷ Tsa katu ya ná, ka vla mndu manda ya ndanap tsi ma ɲuɗufani. Nda mtsiriu' a wu, tkwe' a guli wa. Lazglafta ná, ta dɗay ta mndu ta vlay nda rfu. ⁸ Mamu Lazglafta nda mbrakwa faghunaghatá gasifa ɲa gɗata ghuni ta mutsa inda skwiha ɲa maga ɲa ghuni ma slna, ɲa pɗakwani ɲa maga inda ɲərma slnaha guli nda tsi. ⁹ Nda vinda ma gwada Lazglafta kazlay:

«Ta vlidiŋ vla ta skwiha ɲa gwal ka pɗu, ta gɗavagɗa zɗakwani† kə'a.»

¹⁰ Lazglafta ta vlaŋtá hulfa ta mndu ɲa sləgay, tsatsi guli ta vlaŋtá skwi ɲa zay. Tsatsi guli dza'a vlaghunatá inda hulfa ta kumə kuni, ɲa tfaghunaghatani ta wi ta ghəŋani ɲa sgakwa dza'a ghuni ta kəma ta kəma ma maga zɗaku.

¹¹ ɲa gɗatani ta tfaghunaghatawi ma inda skwi, ɲa nzakwa ghuni ka gwal ta muvla inda fitik. ɲa rfay ndəghata mnduha ta Lazglafta ta ghəŋa katuha ya ta vlata həŋ nda ma dzva ɲni. ¹² Tsəna katu ta vlata kuni na ná, katanatá gwal zlgħay nda ɲuɗuf yeya a ta magu tsi wu, ta sli'anafslí'a ta mnduha ɲa va rfay taŋ ta Lazglafta. ¹³ Tsa slna dza'a kuni magata ya dza'a maraŋtá nzakwa ghuni, ɲa zləzlvay taŋ ta Lazglafta ta ghəŋa snata ghuni ta Lfida Gwada Kristi. Dza'a zləzlvay həŋ guli kabga vəl dɗay ghuni ta skwa ghuni nda həŋ, ta vlay kuni guli ɲa sanlaha.

† 9:9 Ngha ta Zabura 112:9.

¹⁴ Dza'a magay həŋ ta du'a da Lazglafta ta ghəŋa kaghuni, ŋa mamay taŋ ta kaghuni kabga tsa zdaku ta malaghutá mbraku magaghuna Lazglafta ya. ¹⁵ Rfamarfa ta Lazglafta ta ghəŋa mbəhu ya mbəhama tsi kul mnavata nda wi ya.

10

Katay Pwal ta ghəŋani da gwal ta tsaftá gwada tida

¹ I'i Pwal kaghəŋa da, ta ndəba dzvu yu da kaghuni, nda hanatá ghəŋ nda zdaku manda ŋa Kristi. Ka lu ta mnay ta i'i ná, ka mataba ghuni yu ya ná, lebtekwa yu, ka had yu mataba ghuni ya guli ná, ta sidi yu, ka lu. ² Ta ndəbaghunandəba yu ta dzvu, yaha kuni gidiftá sidi bhadaghar yu da kaghuni, kabga dza'a gay yu kahwathwata ta sidi nda tsa gwal ta ngha aŋni kazlay: Slna slu'uvgha ta magə həŋ kə'a ya.

³ Aŋ mndani, mnda səla aŋni, tsaw vulu manda ŋa mnda səla a ta vulu aŋni wa. ⁴ Huzla ta kəl aŋni ka vula tsa vulu ya ná, huzla ta kəl mnda səla ka vulu a wa. Lazglafta ta vlaŋnatá tsa ŋaŋni huzla nda mbra ta zadanatá vla difa ghumaha Lazglafta ya. Ta zadanazada ŋni ta ghwadaka ndanu ta ndanu mnduha. ⁵ Ta ŋarapŋara ŋni ta inda ghwadaka ndanuha ta ndanata gwal ta gla ghəŋ ta pya snantá Lazglafta. Ta gwaday aŋni ta gwada ŋa ksanaktá ndana mnduha ŋa sna gwada Kristi. ⁶ Ka snasna kaghuni katsi ná, nda fa vgha aŋni ŋa dvanaghatá gwal kul snay mataba ghuni.

⁷ Nghawangha ta skwi ta magaku ba! I'i ná, ŋa Kristi yu, ka ká mndu, ka vriŋvra tsi ta ndanu katsi ná, dza'a nda ngha kazlay: ŋa Kristi aŋni guli kə'a. ⁸ Vlihavla Mgham Yesu ta glaku ŋa sladaghunafta, ŋa zlabighunista a wa. Ghubaŋ ghuba yu ta ghubakwa da nda tsaya, had tsaya dza'a ksa i'i ka hula wa. ⁹ Ma ndana da ná, zba gagaghunaftá zləŋ a ta zbu yu nda tsa delewera da ya wa.

¹⁰ Aŋ mndani, ka sanlaha ta mnay na: «Vinday Pwal ta delewer ŋa mu ya ná, tsəna skwi nda bla magay na kə'a ta vinday, nda sidi nda sidi kay guli. Saghani da taba mu kay guli ná, had ta gwada nda mbraku wu, had hayhaya gwada ta gwadata tsi kay guli wu,» ka həŋ. ¹¹ Dina ka sraŋta tsa mndu ta mnay mantsa ya kazlay: Ka nu vindam ŋni ma delewer ŋni ma nzakwa ŋni di'iy nda kaghuni ya ná, manda va tsaya dza'a maga ŋni ta slna ŋni laghar ŋni da kaghuni kə'a.

¹² Blubla aŋni ka hahəŋ! Si wa aŋni ŋa gara vgha nda həŋ na! Hahəŋ ka ghəŋa taŋ ta klaftá ghəŋa taŋ ka gara ghəŋa taŋ. La rghaha! ¹³ Ghuba a aŋni ta ghəŋa ŋni ka malaghutá ya ta raku wa. Ma kuraghuta vli graŋnaf Lazglafta ta maga aŋni ta slna ŋni. Kuraghwa tsa vli graŋnaf Lazglafta ya tsa kəl aŋni ka labə da kaghuni ya. ¹⁴ Ma laba ŋni da kaghuni ná, tsughwadaghu a ŋni ta kuraghuta tsa vliha kuraŋna tsi ya wa. Tiŋəl aŋni ta klədaghunaghatá gwada Kristi. ¹⁵ Had aŋni ta Pak kuraghuta vli vlaŋna lu, ka ghərbaku ta ghəŋa magatá slna sanlaha wa. Skwi faf aŋni ta ghəŋ tida ná, má ka sgavaghasga zlg hay nda ŋudufa ghuni, ka sgavaghata slna ŋni mataba ghuni manda ya kuraŋna* Lazglafta, ¹⁶ ŋa dza'a ŋni mna Lfida Gwada ma sana hadikha di'iy nda kaghuni. Va a ŋni ta dza'a maga slna ma vla ksa slna sanlaha, ŋa ghərbay ŋni ta ghərbaku ta ghəŋa slnaha ghada hahəŋ ta magata wa.

¹⁷ «Ka ta kumay mndu ta ghərbaku katsi ná, ka ghərbá tsi ta ghərbakwani ta Mgham Yesu†» ka lu ta mnay. ¹⁸ Mndu ta ghuba ghəŋani a ta rfu lu wa, mndu ta ghubu Lazglafta ya.

---

* 10:15 Ngha ta Ruma 15:17-21. † 10:17 Ngha ta Irimiya 9:23, 1 La Kwareŋt. 1:31.

11

I Pwal nda ghwadaka gwal ghunay

¹ Ka ksa kuni ta ɲuduf nda i'i, wana yu dza'a gwada ka rghargha. Manda va tsaya ná, ka ksa kuni ta ɲuduf.

² Ta draku yu ta ghəŋa kaghuni manda ɲa Lazglafta. Kristi zə'ala dzugwa ghuni, ka yu ka vlaghunata. Ta kumay yu tama ta nzata ghuni nda ghuba, ɲa vlata da ta kaghuni manda ya ta vlə lu ta makwata patsapatsa ɲa zə'al dzugwani ya. ³ Skwi ta zləŋ yu kweŋkweŋ ná, duŋwa lu da baraghatá kaghuni, da tsaghutá kuni ta tsa vərda ndi'atá vgha ghuni nda Kristi ya, da nzaku tsi manda ɲa Hawa lagha nahadik da barafta nda hidakwani ya na, ka yu.

⁴ Zləŋa da guli ná, kabga dər wati ma mndu ta lagha tagha skwi ta ghəŋa Yesu tskəm nda tsa ɲaŋni taghaghunaf ɲni ya ná, gi ta tsu'ay kuni. Mnaghunaha ta gwada ta ghəŋa Sulkum tskəm nda ya zlghaf kuni, ta tsu'ay kuni. Mnaghunaha ta gwada tskəm nda Lfida Gwada ya zlghaf kuni guli, ta tsu'ay kuni.

⁵ Ka mghama gwal ghunay ta ngha kaghuni ta tsa mnduha ya, ama grafgra i'i kazlay: Walaŋ a həŋ ta malaghutá i'i wu kə'a. ⁶ Aŋ mndani, pərdaf a yu ta sɲaŋtá gwada wu, ama nda sna yu ta skwi ta gwadə yu. Ma inda skwi magə ɲni ná, maraghunamara ɲni dər nda ta tva wati ma skwi tsi.

⁷ Ma fitika mnay da ta Lfida Gwada Lazglafta ɲa ghuni ná, ka mbalay si ta mnaghunata yu. Ka vraganata yu ta ghəŋ, kabga ɲa ɲlaghunafta. Nda nza tsa ka dmaku ra?

⁸ Ma tsa fitika magay da ta slna ɲa ghuni ya ná, sanlaha ma Igliz si ta nghapta ka i'i. ɲa taŋ ma skwi tskəgudunus yu ta həŋ ka maga slna ɲa ghuni. ⁹ Ma tsa nzakwa da da kaghuni ya, ta pdatá yu ta skwi ná, had yu ta daway da kaghuni wa. Zwanama ta sabi ta hadika Mekaduniya ta klidikta skwi ta pdata yu. Ma tsa fitik ya, faghunagha a

yu ta ndəgaku wa. Manda va tsaya guli dza'a kɔŋta yu ta kwal kul dawutá vli da kaghuni. ¹⁰ Ta ghubakwa dá yu nda tsaya, haɔ mndu ta inda hadika Akaya* dza'a pyaftá i'i wa. Na skwi ta mnə yu na ná, kahwathwata dá ta mna yu ma hga Kristi ta nzakway ma i'i. ¹¹ Kabgawu kəl yu ka mnay mantasa na? Kwala dá kul ɔvutá kaghuni ra? Nda sna Lazglafta kazlay: Ɖvudva yu ta kaghuni kə'a.

¹² Manda va na kwala dá kul tsu'aftá skwi da kaghuni na ná, manda va tsaya dza'a kɔŋta yu, kabga yaha tsa ghwadaka gwal ghunay ya da mutsaftá ghurum ŋa ghərbaku kazlay: Manda va ŋaŋni ta maga tsi ta slna kə'a.

¹³ Vərdá gwal ghunay a tsa mnduha ya wa. Slna nana mndu ta magə həŋ. Manda gwal ghunay Kristi ka həŋ ta klaftá ghəŋa taŋ. ¹⁴ Skwa ndərmimay a tsaya wa! Halaway ka ghəŋani guli ná, ta klafla ta ghəŋani ka niŋta manda duhwala Lazglafta ta wudaku. ¹⁵ Skwa ndərmimay a klafta tsa gwal ta maganatá slna ya ta ghəŋa taŋ ka niŋta manda gwal ta tagha vərda skwi ŋa mnduha wa. Ma kɔavaktani ná, dza'a mutsay həŋ ta nisəla taŋ ka gragra nda slna taŋ ya maga həŋ.

Ghuya ɔaŋwa Pwal

¹⁶ Ka yu ta vrəŋliŋtá mnay ná, ma fa kuni ta i'i manda rgha. Ka si fafa kuni ta i'i manda tsaya, ka nza yu ka tsa rgha ya, ŋa laviŋta i'i ta ghərbəŋta ghərbakwa dá guli.

¹⁷ Na gwadá dza'a yu mnay na ná, dza'a gwadə manda ya ta zɔəganatá Mgham Yesu a yu wu, manda va ŋa mndu ka rgha dza'a gwadá yu. Grafgra yu ta skwi dza'a ghərbə yu ta ghərbaku tida guli. ¹⁸ Tsəhala nda ndəgha mnduha ta ghərbaku manda ŋa slu'uvgha ya ní, i'i guli ná, dza'a ghərbay yu mantasa ya. ¹⁹ Nda hida kaghuni kahwata, ta ksanatá ŋuduf ka tsu'aftá la ka rgha nda rfu. ²⁰ Ta rfu

* 11:10 Akaya: Ngha ta 2 La Kwareŋt 1:1.

kuni nda fata mndu ta kaghuni ka vu'a taŋ. Ta rfu kuni nda zata mndu ta kaghuni. Ta rfu kuni nda ksamta taŋ ta kaghuni ma dzva taŋ. Ta rfu kuni nda nzaghunaghata taŋ. Ta rfu kuni nda dzuɓaghunata taŋ. Ta ksay kuni ta ɲuduf ta ghəŋa indani. ²¹ Ta ksə ka hula mnay ta aŋni, traptra aŋni ta magay manda tsaya. Ndanana ná, dza'a gwaday yu ta gwada manda ŋa rgha.

Ka si ta ghərbaku sanlaha ya ná, dza'a ghərbay i'i guli ta ghərbaku. ²² Ka la Hebru hahəŋ, mantša ya i'i guli. Ka la Isra'ila hahəŋ, mantša ya i'i guli. Ka zivra Abraham hahəŋ, mantša ya i'i guli. ²³ Ka gwal ksanatá slna ta Kristi hahəŋ, wana yu dza'a gwada manda mndu nda ksa da halaway: Malaghumala yu ta hahəŋ ɔkɔɔk. Ma vəl hərfaku tsi, ndada a hərfuta yu wa. Ma lamə da gamak tsi, ndada a lama yu wa. Ma mutsaftá dzu tsi, malghumala ŋa ɔa ka ŋa taŋ. Lagha ta wa hɔak tsi, mbəɔava a ŋa ɔa wa. ²⁴ Hutaf səla ɔa ta mutsaftá sləvu† fwadmbusak had turtuk wu, da la Yahuda. ²⁵ Hkən səla lu ta ɔgaptá i'i, turtuk səla lu ta zləzlərtsatá i'i, hkən ɔəɔaghata da drəf nda kwambalu. Vagha vagha yu turtuk nda hani tani ta mghama drəf. ²⁶ Ma wawakwa ɔa nda səla tazlay ná, dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu ma zalaha, dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu da la gənda, dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu da la ini, dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu da gwal kul snəŋtá Lazglafta. Dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu ma luwaha nda ya tahula luwaha. Dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu, ta drəf. Dagala ghuya ɔaŋwa su'u yu da zwanamaha ka ghwadak. ²⁷ Tazlay ná, ta hərfuhərfə yu, ta duda vgha ɔa ta maga slna, had yu ta faftá hani ta iri baɔu ma sani wu, baɔu ma sani ta dzay maya nda ndala ta i'i, had yu ta mutsaftá skwa zay baɔu ma sani wu, ta dzay mtasla ta i'i, ta pɔapɔa yu ta lgut ŋa fafta ta vgha. ²⁸ Zlaŋha lu ta hamatani, mala skwi ma ghəŋa ɔa ná, ta

† 11:24 Ngha ta Vrafta ta Zlahu 25:3.

ndanay yu ta inda Igliz inda fitik. ²⁹ Htuta mbrakwa mndu ya ná, manda skwi i'i ya kaghəŋa da. Zləmbamtá mndu ma dmaku, ndaɗa a kə'a ta dra i'i ta wa ŋuɗuf wa.

³⁰ Ka skwi ŋa ghərɓay da tsi katsi ná, hta ta mbrakwa da skwi ŋa ghərɓay da. ³¹ Nda sna Lazglafta Dani ma Mghama mu Yesu ta zləzlvu lu ŋa kɗekedzeŋ ya kazlay: Tsakala a yu ta wi wu kə'a. ³² Ma fitika nzakwa da ma luwa Damas ná, mbaɗaka ŋumna ya ta ksa slna mista mgham dagala ta hgu lu ka Aritas, ka pghatá mnduha ta watgha luwa Damas ŋa ɗakwatsa i'i. ³³ Ama, ka habaftá lu ta tɓaŋ ta tughuba ka famta i'i mida, ka fagihata nda ta sana ghurum ta muhula luwa. Mantsa ya ndapta‡ yu ma dzvani.

12

Ta rfu Pwal nda ghuyayni ta ɗaŋwa ta ghəŋa Kristi

¹ Nda nza tkwe' ka ghərɓay da ta ghərɓaku ɗər ra a tsi. Ndanana tama, dza'a gwada yu ta ghəŋa skwi maridŋ Mgham ka snadimta. ² Mamu sana mnda zlgħay nda ŋuɗuf klagħa Lazglafta ta mahkəna luwa. Ta magay na ta ghwaŋpɗə fwada vakwani. Ka va klagħa tsakwam tsi tama, sna a yu wa. Ka va maranaŋ nda mara tsi, sna a yu wu, Lazglafta yeya nda sna. ³ Manda va tsaya ná, klagħakla Lazglafta ta tsa mndu ya da luwani. Ka va klagħa tsakwam tsi tama sna a yu wu, ka va maranaŋ nda mara tsi, sna a yu wu, Lazglafta yeya nda sna. ⁴ Ma tsa lafani da hada ya, ka snaŋtá tsi ta gwadaha ya kul laviŋtá lu ta rusay. Vlaŋ a lu ta tvi ta mnda səla ŋa vriŋta mnay guli wa. ⁵ Tsa mndu ya ŋa ɗa má dza'a ghubay. I'i taɗa, htatá i'i ŋa ɗa ta dza'a ghubay kwenkweŋ. ⁶ Ka má ta kumay yu ta ghuba ghəŋa ɗa ná, ma nza a yu ka rgha wu, kahwathwata má dza'a yu mnay. Ta warə nda wara yu ta ghuba ghəŋa ɗa kabga yaha

‡ 11:33 Ngha ta Slina gwal ghunay 9:23-25.

lu da klaftá i'i ka malaghuta ka skwi ya ta nghan̄ta lu ta i'i ta magay, ka skwi ta snan̄ta lu ta sabi ma wa da a tsi.

⁷ Kada kwala yu ta ghər̀baku ta ghə̀ŋa tsa skwa ndər̀mimay katakata mariha Lazglafta ya ná, ka fadimta lu ta mbraz ma vgha ta nzakway manda duhwala halaway ghunaf lu ŋa dzadzudusta, ŋa pyaftá i'i ka ghər̀baku. ⁸ Hkən səla da ta maga du'a má ŋa klin̄ta Lazglafta ta tsa dan̄wa ya. ⁹ «Vlaghavla yu ta zďakatahuda da, prək ka nda tsa, ma hta ta ŋa gha ma mbraku ta maravata ŋa da ma mbraku,» ka'a nda i'i. Mantsa tama, mal ghər̀bay da ta ghər̀baku ta ghə̀ŋa hta ta mbrakwa da kada bukwamta mbrakwa Kristi ta i'i. ¹⁰ Tsaya tama ta kəl yu ka rfu nda hta ta mbrakwa da, nda raraza i'i ta rarazə lu, nda giri ta gə lu ŋa da, nda ghuya dan̄wa ta ghuyə lu ŋa da, nda skwiha ya ta dza i'i ma vgha ta gwada ta Kristi. Ma tsa hta ta i'i ya ta mutsafta yu ta mbraku.

Ndana Pwal ta ghə̀ŋa gwal zlḡhay nda ŋuduf ma Kwareŋt

¹¹ Manda mndu nda ksa da halaway gwadata yu ta tsa gwada ya. Kaghuni ta mblaftá i'i guli. Kaghuni a ma dza'a ghuba i'i ra? Had skwi htap i'i ka tsa gwal ghunay ghuni dagaladagala ma kaghuni ya, dər má had hayhaya da wa. ¹² ŋizla ta maran̄ta nzakwa da ka mnda ghunay ná, nda n̄gha kuni ta ksa ŋuduf ksə yu, nda n̄gha kuni ta mandər̀mimi nda mazəmzəm nda ndəghata sanlaha ma skwi ma fitika nzakwa da da kaghuni. ¹³ Nahgani laghu yu maganata sanlaha ma Igliz, kul magaghunata yu ta kaghuni na? Aya! Mamu skwi kul magaghunata yu, dawən̄ a yu ta katihata ghuni wa. Plihawapla ta dmakwa da ta ghə̀ŋa tsaya.

¹⁴ Nda fa vgha da ŋa labə da kaghuni ŋa mahkəna səla. Ka labla yu, skwa ghuni a ta psə yu wa, vərda kaghuni ta

psə yu. Tazlay ná, zwani a ta tskanatá skwi ta dadaha wu, dadaha ta tskanatá zwani. ¹⁵ I'i ná, nda rfu dza'a vlaghunata yu ta inda skwa da nda ghəŋa da tani ŋa kata kaghuni. Dza'a htanaghuta nda hta kaghuni ta dvutá i'i kabga dvuta da ta kaghuni ra?

¹⁶ Nda sna kaghuni kazlay: Dawa a yu ta katihata ghuni wu kə'a. Ama ka sanlaha mataba ghuni ta mnay ná, hiduhida Pwal, nənɓapnənɓa ta amu, ka həŋ. ¹⁷ Kinawu nənɓapta yu ta kaghuni tama? Ari mamu ya mataba tsa mnduha ghunadap yu da kaghuni ya, ta gataftá skwa ghuni ka kladiŋta na? ¹⁸ Ndəɓana ndəɓa yu ta dzvu ta Titus ka labə da kaghuni, ka ghunaftá yu ta sana zwanjama guli mistani*. Ma tsa laba Titus da kaghuni ya ná, mamu skwa ghuni gatugadughunus tsi ra? Ta tva turtuk a mbaɗa ŋni ta mbaɗa nda Titus ra?

¹⁹ Ka waya ka skwi nda kɗa fitika ghuni ta ndanay kazlay: Ta zba wadapta ghəŋa ŋni da kaghuni ŋni kə'a. Mantša a wu! Ta kəma Lazglafta ta gwada ŋni ta gwada manda ya ta kumə Kristi. Graha da ya ta dvu yu, inda tsa skwiha ta magə ŋni ya ná, ŋa ŋla kaghuni ta kəma ta kəma, ta maga ŋni. ²⁰ Skwi ta zləŋ yu ma tsa labə dza'a labə yu da kaghuni ná, duŋwa yu da kwal kul slafta ta kaghuni mantša ta kumə yu ya, ta slaftá kaghuni ta i'i mantša kul kumə kaghuni ya ná, ka yu. Ta zləŋay yu ta slanaghata da mataba ghuni ta zlərɗa wi, nda draku, nda gufwatá ŋuduf, nda dvutá ghəŋ, nda tsanavatá gwada ta mndu, nda tsa mndəra mndu, nda gla ghəŋ, nda hwazlabaku. ²¹ Sana skwi ta zləŋə yu ma tsa labə dza'a labə yu da kaghuni ya guli ná, duŋwa yu da nzata ma hula ta kaghuni, ta kəma Lazglafta da ná, ka yu. Zləŋa da ná, da slanaghatá yu ta gwal ta maga dmaku manda va ya snu həŋ ta kwalaghutá paya tva taŋ ta ghəŋa hliri ta hlə həŋ, nda maga sli'ŋsli'ŋ

* 12:18 Ngha ta 2 La Kwareŋt 8:22.

ta magə həŋ, nda sanlaha ma mndərga tsa ghwadaka skwiha ya.

13

Kdavakta vlata Pwal ta hidaku

¹ Mahkəna səla da na ta dza'a labə yu da kaghuni na. Ka labla yu, dza'a tsanaghatsa mu ta guma ta gwal ta magata ghwadaka skwi. «Kada laba skwi nda tvani, mamu ka masləm̄tsəkha his ka hkən* a tsi,» manda ya nda vinda.

² Ma mahisa səla da ta labə da kaghuni, zlahanaghazlaha yu ta gwal ta magatá dmaku nda p̄fakwa inda sanlaha. Ndanana, dər má di'ij̄ yu nda kaghuni ná, ta vrafvra yu ta va tsa gwada da mnə yu ma tsa fitik ya kazlay: Ka vradapvra yu da kaghuni, had̄ ya dza'a zlan̄ta yu dər turtuk wa. ³ Tsəhala ta kuma graftá skwi kuni kazlay: Ta gwada Kristi nda ma wa da kuni ya, dza'a nda sna kuni. Hətu a mbrakwa Kristi mataba ghuni wa, ta maraŋmara ta mbrakwani mataba ghuni. ⁴ Aŋ mndani, ma fitika zləŋaftá Kristi ta udza zləŋay, htu hta mbrakwani, ama ka nzatá tsi nda hafu nda mbrakwa Lazglafta. Aŋni guli, nda hta mbrakwa aŋni ma guyata vgha ŋni nda tsatsi. Ama dza'a maraghunaŋ mara ŋni kazlay: Nda hafu ŋni kawadaga nda tsatsi ma mbrakwa Lazglafta kə'a.

⁵ Ndanawandana kaghuni ka ghəŋa ghuni ta ghəŋa ghuni, ŋa grafta ghuni ka ma zlḡhay nda ŋuduf kuni tsi, ka kitsi. Ndanawandana kaghuni ba ka ghəŋa ghuni, tsatsaf a kuni kazlay: Mamu Yesu Kristi ma kaghuni kə'a ra? Ba tsatsaf a kuni tdukwa kasi'i wa. ⁶ Aŋni tani, tsatsaft-satsa aŋni, ta graftá ŋni guli ná, dza'a nda sna kaghuni. ⁷ Ta maga du'a ŋni da Lazglafta yaha kuni magəgəltá ghwadaka skwi. Va a ŋni ta mnay kazlay, kdanak̄kda aŋni

* 13:1 Ngha ta Vrafta ta Zlahu 19:15, Mata 18:16, 1 Timute 5:19, Hebru 10:28.

ta inda skwi kə'a wa. Skwi dina kweŋkweŋ maga kuni, ka aŋni nda kaghuni dər má nda hta aŋni ká mnduha ta nghay. ⁸ Had' sana skwi laviŋ aŋni ta maganavatá kahwathwata wu, slna tsa kahwathwata ya ŋa aŋni ta magay. ⁹ Ka nda mbra kaghuni ta tva Lazglafta dər nda hta mbrakwa aŋni, ta rfu aŋni. Du'a aŋni da Lazglafta ná, má tsidid ká kuni nzatá, ŋa aŋni. ¹⁰ Skwi kəl yu ka vindaghunaftá na delewer na, ta di'iy yu nda kaghuni na na, kabga va a yu ta dava kaghuni bhadaghar yu da kaghuni wa. Vlihavla Mgham ta mbraku ŋa ŋla kaghuni ta kəma ta kəma, ŋa bədzighunista a wa.

¹¹ Zwanama da, dughwana ka kuni nzata, ka nzata kuni nda rfu, zbawazba ta nzata tsidid, brusuvuswa vgha ghuni, nda dzratawi ka kuni nzata, nzawanza nda zđaku mataba ghuni. Mantsa ya ná, dza'a nzanza Lazglafta ya ta đvutá mnduha, ta vla zđaku ŋa mnduha nda kaghuni.

¹² Gaguvuswa zgu nda brusa vgha.

Ta ga zgu inda gwal zlgay nda ŋuduf ŋa ghuni.

¹³ Ka nza zđakatahuda Mgham Yesu Kristi, nda đvutá mnda Lazglafta, nda guyata vgha ma Sulkum nda ghuba nda kaghuni demdem.

Deftera Lfiċa Dżratawi New Testament in Hdi

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hdi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hdi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

